

Seletuskiri Vabariigi Valitsuse korralduse „Eriolukorra väljakuulutamise ja rakendamisega seotud Vabariigi Valitsuse korralduste kehtetuks tunnistamine“ juurde

Sissejuhatus

Vabariigi Valitsus kehtestas 12. märtsi 2020. a korraldusega nr 76 Eesti Vabariigi haldusterritooriumil eriolukorra seoses COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse pandeemilise levikuga maailmas, viiruse Eesti-sisese leviku tuvastamisega ja laienemise suure tõenäosusega ja sellest tingitud massilise nakatumise ohuga ning vajadusega rakendada hädaolukorra seaduse 4. peatüki 2. jaos sätestatud juhtimiskorraldust ning anda võimalus rakendada vajaduse korral samas peatükis sätestatud meetmeid. Eriolukorra kehtivust pikendati kuni 17. maini 2020. a Vabariigi Valitsuse 23. aprilli 2020. a korraldusega nr 132.

Eriolukorra väljakuulutamine on tõsisemate tagajärgedega ning ulatuslikumate hädaolukordade korral lisameede, millega saab tõhustada hädaolukorra lahendamist, koondades kogu sündmuse või sündmuste ahela juhtimise ühtse juhtimise alla (määrates eriolukorra juhi ja vajaduse korral eriolukorra tööde juhid) ning rakendades eriseadustega võrreldes lisameetmeid olukorra lahendamiseks. Hädaolukorra seaduse § 19 lõike 1 kohaselt võib eriolukorra välja kuulutada loodusõnnetusest, katastroofist või nakkushaiguse levikust põhjustatud hädaolukorra lahendamiseks, kui hädaolukorda ei ole võimalik lahendada ilma hädaolukorra ajaks ette nähtud juhtimiskorraldust või meetmeid rakendamata.

Hädaolukorra seaduse § 22 kohaselt otsustab Vabariigi Valitsus eriolukorra lõpetamise pärast seda, kui eriolukorra väljakuulutamise põhjutanud hädaolukorra lahendamiseks ei ole enam vaja rakendada sama seaduse 4. peatükis sätestatud ning eriolukorra väljakuulutamise põhjuseks olnud eriolukorra juhtimiskorraldust või eriolukorra ajal rakendatavaid meetmeid.

Terviseameti 14. mai 2020. a andmete kohaselt tehti viimase ööpäevaga Eestis 1044 testi, nendest 7 ehk 0,67% olid positiivsed. Sama päeva seisuga on Eestis haiglaravil viibivaid patsiente 44, neist juhitalval hingamisel on 5 inimest. Kokku oli 14. mai seisuga kinnitatud 67 130 laboratoorset testi, millest 1758 ehk 2,6% on osutunud positiivseks. Kokku on haiglast välja kirjutatud 282 inimest ning lõpetatud 294 haigusjuhtumit.

Kokku on Eestis koroonaviirusega seotud surmajuhtumeid olnud 63 (Terviseameti andmetel 15. mai 2020. a seisuga).

Terviseameti andmetest nähtub, et üle-eestiline isikute nakatumine COVID-19 haigust põhjustavasse SARS-CoV-2 viirusesse on langustrendis. Haigestumisi on vähe ja need ei too kaasa olulisi ühiskondlikke või majanduslikke mõjusid kogu Eestis, mille lahendamiseks on vaja igapäevast kesket juhtimist peaministri eriolukorra juhi tasandil.

Kokku on viimase 14 päeva jooksul tehtud testide seast osutunud positiivseks 69. Terviseameti 13. mai hinnangu kohaselt on COVID-19 haigusse nakatunute hulk, haiglaravil ja juhitalval hingamisel olivate arv haiglate võimekuse piires ning esmase arstiabi kättesaadavus on tagatud, igapäevane uute positiivsete juhtude juurdekasv on endiselt langustrendis ning nakkuse levik kontrolli all.

Ka Vabariigi Valitsust nõustava teadusnõukoja 12. mai hinnangu kohaselt on Eestis hetkel vaid üksikud väikesed nakkuskolded.

Eeltoodust tulenevalt ning arvestades, et Vabariigi Valitsusele ning teistele pädevatele asutustele on asjakohaste seadusemuudatustega tagatud piisavalt tõhusad võimalused vajaduse korral kiirelt viiruse levikut takistavaid meetmeid võtta, otsustas Vabariigi Valitsus 15. mai 2020. a istungil mitte pikendada Eestis kehtivat eriolukorda ja see 18. maist lõpetada. Eelnõu kohaselt tunnistatakse kehtetuks Vabariigi Valitsuse korraldused, millega kehtestati Eestis eriolukord, ja korraldused meetmete kohta, mis anti eriolukorra rakendamiseks.

Eelnõu sisu

Punkti 1 kohaselt tunnistatakse kehtetuks järgmised Vabariigi Valitsuse korraldused:

- 1) Vabariigi Valitsuse 12. märtsi 2020. a korraldus nr 76 „Eriolukorra väljakuulutamise Eesti Vabariigi haldusterritooriumil“. Korraldus kehtib kuni 17. maini 2020. a kaasa arvatud, kui Vabariigi Valitsus ei otsusta teisiti.
- 2) Vabariigi Valitsuse 13. märtsi 2020. a korraldus nr 77 „Eriolukorra meetmete rakendamine“ (liikumisvabaduse piirangud haridusasutustes ja nende leevendused, avalike kogenemiste keeld ja leevendused, reisijatele liikumisvabaduse piirang huvireisi raames laevale minemiseks marsruudil Tallinn–Stockholm–Tallinn, hoolekandeesutustes ja haiglates külustuskeeld ning kinnipidamisasutustes külustuskeeld). Haridusasutustes rakendatavad eriolukorra meetmed kehtivad kuni korralduse muutmiseni, teiste eriolukorra meetmete kehtivuse aega korralduses ei ole.
- 3) Vabariigi Valitsuse 17. märtsi 2020. a korraldus nr 80 „Alkohoolse joogi jaemüügi õiguse peatamine riigis tervikuna ajavahemikus kella 22.00 kuni 10.00“. Korralduse kehtivus on seotud eriolukorra lõppemisega.
- 4) Vabariigi Valitsuse 29. märtsi 2020. a korraldus nr 97 „Kaitseliidu kaasamine turvalisuse tagamiseks Saaremaa valla ja Muhu valla territooriumil“, mille kohaselt kaasati kuni 40 Kaitseliidu tegevliiget ja Kaitseliidus sõjaväelise auastmega rahuaja ametikohal olevat tegevväelast ööpäevas Vabariigi Valitsuse ja eriolukorra juhi kehtestatud viibimiskeeldude ja muude liikumisvabaduse piirangute jõustamiseks Saaremaa valla ja Muhu valla territooriumil. Korraldus kehtib kuni Kaitseliidu kaasamise vajaduse äralangemiseni, kuid mitte kauem kui eriolukorra lõppemiseni. Liikumisvabaduse piirangud Saaremaa, Hiiumaa, Vormsi, Ruhnu, Kihnu ja Muhu valla ning Manija saare territooriumil tunnistati eriolukorra juhi korraldusega alates 8. maist 2020. a kehtetuks.
- 5) Vabariigi Valitsuse 9. aprilli 2020. a korraldus nr 106 „Kaitseliidu kaasamine turvalisuse tagamiseks eriolukorra piirkonnas“, mille kohaselt kaasati kuni 150 Kaitseliidu tegevliiget ja Kaitseliidus sõjaväelise auastmega rahuaja ametikohal olevat tegevväelast ööpäevas turvalisuse tagamise raames riigipiiri ja ajutise kontrolljoone ebaseadusliku ületamise ennetamiseks ja tõkestamiseks, sealhulgas Vabariigi Valitsuse 15. märtsi 2020. a korralduse nr 78 „Riigipiiri ületamise ajutine piiramine COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse leviku tõttu“ täitmiseks. Korraldus kehtib kuni Kaitseliidu kaasamise vajaduse äralangemiseni, kuid mitte kauem kui eriolukorra lõppemiseni.

Punktis 2 nähakse ette avalikkuse teavitamine eriolukorra lõppemisest. Hädaolukorra seaduse § 13 kohaselt võivad Vabariigi Valitsus, eriolukorra juht, eriolukorra tööde juht ja sama seaduse § 14 lõikes 1 nimetatud asutus olemasolevatest tehnoloogilistest lahendustest lähtudes kohustada massiteabevahendi valdajat avaldama või edastama muutmata kujul ja tasuta teate hädaolukorra ohu, hädaolukorra ja selle lahendamise kohta, sealhulgas teate eriolukorra väljakuulutamise, muutmise või lõpetamise kohta, ning käitumisjuhiseid. Teade avaldatakse viivitamata või teate esitaja määratud ajal.

Hädaolukorra seaduse § 23 lõike 2 kohaselt avaldatakse Vabariigi Valitsuse korraldus eriolukorra väljakuulutamise ja lõpetamise ning eriolukorra asjaolude muutmise kohta muutmata kujul järgmiselt, kui õigusaktis eneses ei sätestata teist tähtaega või korda:

- 1) hiljemalt selle avaldamiseks esitamisele järgneval päeval Riigi Teatajas;
- 2) viivitamata üleriigilise levikuga massiteabevahendis.

Korralduses antakse massiteabevahendite valdajatele kohustus avaldada korraldus viivitamata, muutmata kujul ja tasuta. Korralduse viivitamatu avaldamine on vajalik, et kõik puudutatud isikud oleksid teadlikud eriolukorra ja sellega seotud piirangute lõppemisest.

Punktis 3 nähakse ette korralduse jõustumine 18. mail 2020. a.